

Analyse

1. marts 2018

En lysere fremtid for unge ghettobeboere?

Af Kristine Vasiljeva, Regitze Wandsøe-Isaksen, Kristian Binderup Jørgensen og Katrine Bonde

Analysen præsenterer udviklingen i beboernes karakteristika i ghettoområder, almene boligområder og det øvrige Danmark fra 2000 til 2017. Antallet af ghettoer og kriminaliteten i disse er faldende, men analysen viser, at problemerne langt fra er løst. Gabet mellem ghettoområderne og resten af Danmark vokser fortsat ift. beboernes uddannelse og indkomst. Unge i ghettoer klarer sig dog relativt bedre i dag end før i tiden, hvilket indikerer, at de er blevet bedre til at bryde den sociale arv.

- Uddannelsesgabets mellem ghettobeboere og beboere i øvrige boligområder i Danmark er steget: I år 2000 var der således 1,6 gange så mange personer med grundskolen som højest fuldførte uddannelse i ghettoer ift. resten af landet, mens der i 2016 var 1,9 gange så mange.
- Tilsvarende var der dobbelt så mange personer med en videregående uddannelse i resten af landet som i ghettoerne i år 2000, hvilket var steget til 2,2 gange så mange i 2016.
- Udviklingen i beskæftigelsen har været mere positiv i ghettoområderne end i resten af landet fra 2000 til 2016. Andelen i beskæftigelse er dog fortsat markant lavere i ghettoerne.
- Den positive udvikling i beskæftigelsen afspejler sig dog ikke i erhvervsindkomsten. Erhvervsindkomsten pr. beskæftiget er 1,8 gange højere i resten af landet end i ghettoområderne i år 2016. Det er en stigning ift. år 2000, hvor indkomsterne var 1,5 gange højere. Det indikerer, at beboere i ghettoerne halter efter den generelle udvikling i færdigheder og produktivitetskrav på arbejdsmarkedet, hvilket også afspejler sig i det voksende uddannelsesgab.
- Koncentrationen af ikke-vestlige personer i ghettoerne er steget, men ikke i samme grad som i resten af landet. I år 2000 var koncentrationen af ikke-vestlige personer ca. 17 gange højere i ghettoområderne ift. resten af landet, mens koncentrationen i år 2017 var ca. 10 gange højere. Koncentrationen i ghettoområderne kan dog heller ikke stige i samme grad som koncentrationen i resten af landet på grund af det høje udgangspunkt.
- Kriminaliteten i ghettoerne er faldet sammenlignet med øvrige almene boligområder og resten af landet. I år 2000 var beboerne i ghettoområderne 3,9 gange så kriminelle som beboere i resten af landet, mens de i år 2016 var 3,6 gange så kriminelle.
- Forskellen i karaktergennemsnit ved 9. klasses afgangsprøver mellem unge i ghettoer og unge i resten af landet indsnævres. Tilsvarende er kriminaliteten blandt unge faldende. Det indikerer, at unge i ghettoerne er blevet bedre til at bryde den sociale arv.

Kontakt

Ledende Økonom, PhD
 Kristine Vasiljeva
 Tlf. 2393 9327
 E-mail kri@kraka.org

Økonom
 Regitze Wandsøe-Isaksen
 Tlf. 3140 4252
 E-mail reg@kraka.org

1. Særligt fokus på ghettoerne i år

Initiativer ift. danske ghettoer

I den seneste tid har der været et særligt fokus på udfordringer ved ghettoområder og parallel-samfund, og aktuelt har regeringen offentliggjort sin ghettoplan. Ghettoområder er generelt ken-detegnet ved svage beboere, der har et lavt uddannelsesniveau, svag arbejdsmarkedstilknøytning, flere sundhedsmæssige udfordringer og højere kriminalitet. Nogle af disse karakteristika afspejler selve definitionen af et ghettoområde (Vasiljeva og Mairey, 2016).

Ikke nyt fokus

Fokus på ghettoområderne er ikke nyt. Siden 2010 har regeringen opgjort lister over danske ghettoområder og der er løbende igangsat initiativer med henblik på at forbedre situationen i ghettoerne. Initiativerne omfatter bl.a. indsatser mod ungdomskriminalitet i ghettoerne, forbud mod at placere flygtninge i ghettoområder, støtte til boligsocial indsats.¹

Færre ghettoer, men hvordan går det i tilbageværende?

Denne analyse præsenterer udviklingen i ghettoerne sammenlignet øvrige almene boligområder og med resten af landet på en række områder i perioden 2000-2017: beboernes beskæftigelse, uddannelsesstatus, indkomst, kriminalitet og etnicitet.² Antallet af ghettoområder er faldet fra 33 i 2013 til 22 i 2017, men det er vigtigt at vide, hvordan udviklingen har været i de områder, som stadig er på ghettolisten.³

Undersøgelse af både unge og voksne

Analysen fokuserer desuden på udviklingen i unges karakterer ved folkeskolens afgangsprøve siden 2008, og udviklingen i unges kriminalitet siden 2000. Disse to områder er vigtige fordi de afspejler, om unge, der vokser op i ghettoer, er i stand til at bryde den sociale arv.

2. Udviklingen i ghettoerne, i øvrige almene boligområder og i resten af landet

Relativt færre velud-dannede i ghettoerne

Uddannelse har en stor betydning for den enkelte, da den kan føre til højere produktivitet og dermed til højere indkomst og lavere ledighedsrisiko på arbejdsmarkedet. Uddannelsesniveauet i ghettoerne er markant lavere end uddannelsesniveauet i resten af landet, og forskellen er steget i løbet af de sidste år. I år 2000 var der således 1,6 gange så mange med grundskole som højest fuldførte uddannelse i ghettoer ift. øvrige boligområder, mens der i 2016 var 1,9 gange så mange. Tilsvarende var der dobbelt så mange personer med en videregående uddannelse i resten af landet som i ghettoerne i år 2000, hvilket var steget til 2,2 gange så mange i 2016., jf. Figur 1.

¹ Udlændinge- og Integrationsministeriet (2015), Landsbyggefonden (2015).

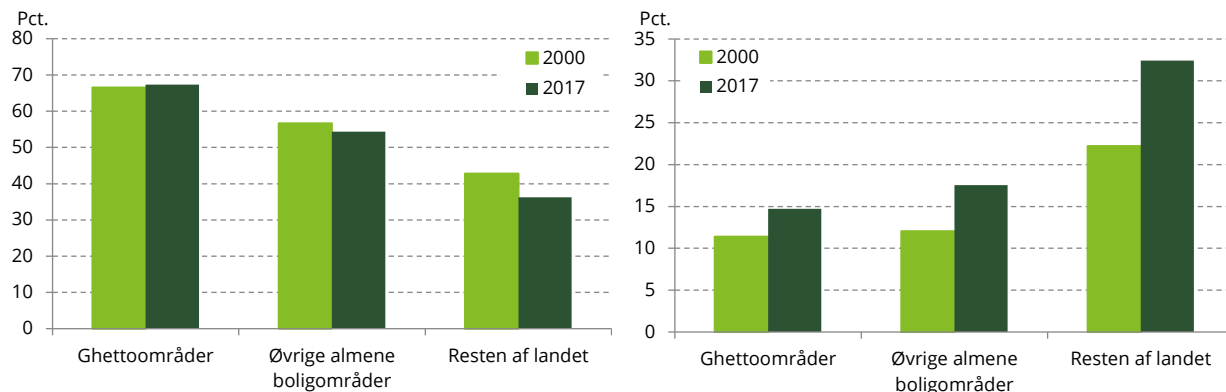
² Opgørelsen er udført for alle områder, der var på ghettolisten i 2017. Konklusionerne er kvalitativt de samme, hvis der kun ses på de 14 ud af 22 områder, som har været på ghettolisten i hele periode 2012-2017. Se figurer for disse områder i Bilag.

³ Listen over ghettoområder har været opgjort siden 2010, dog blev kriterierne for, hvornår et område kan betragtes som en ghetto ændret i 2013. Se de nye kriterier i Boks 2 i Bilag.

Figur 1 Udviklingen i uddannelsessammensætning fordelt på boligområder

a) Grundskole som højeste fuldførte uddannelse

b) Videregående uddannelse som højeste fuldførte uddannelse

Anm.: "Ghettoområder" er defineret som de boligområder, der er med på ghettolisten fra 2017 – se yderligere beskrivelse og definition af områderne i Boks 2. "Øvrige almene boligområder" er almene boligområder, som ikke er på ghettolisten. "Resten af landet" er alle andre boligområder i Danmark, som ikke falder under de to første kategorier. Beregningerne er lavet på 18-67-årige. Under "Grundskole som højeste fuldførte uddannelse" indgår også uoplyst. Videregående uddannelse er defineret som personer med kort, mellem-lang og lang videregående uddannelse. Datagrundlaget er beskrevet i Boks 1.
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

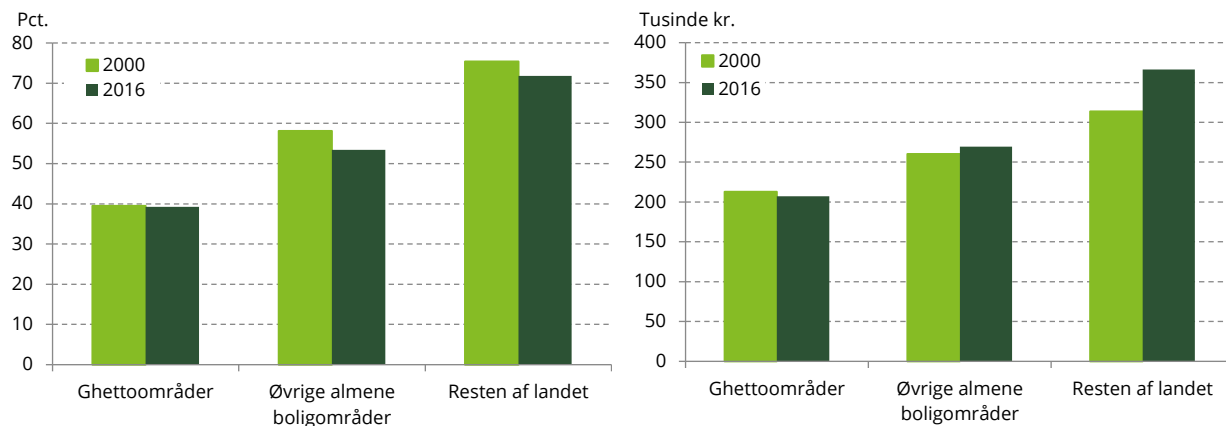
Positiv udvikling ift. beskæftigelse...

Udviklingen i beskæftigelsen har været mere positiv i ghettoområderne end i resten af landet i perioden 2000-2016, men andelen i beskæftigelse er fortsat markant lavere i ghettoerne. I år 2000 var der 1,9 gange flere i beskæftigelse i resten af landet som i ghettoområderne, hvilket var faldet til 1,8 gange så mange i 2016, jf. Figur 2 a).

Figur 2 Udvikling i beskæftigelse og erhvervsindkomst

a) Andel i beskæftigelse

b) Erhvervsindkomst

Anm.: Se Figur 1 for definition af boligområder. Beskæftigelsesfrekvensen er beregnet som andelen af personer i beskæftigelse blandt alle personer i alderen 18-67 år i boligområdet. Beskæftigede omfatter kun personer, hvor beskæftigelse er deres primære status. Erhvervsindkomst er beregnet pr. 18-67-årig i beskæftigelse. Personerne er registreret primo året, og er efterfølgende sat sammen med arbejdsmarkeds- og indkomstoplysninger ultimo året før. Indkomst fra 2000 er omregnet til 2016-priser.
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

... men ikke ift. indkomst

Den positive udvikling i beskæftigelsen afspejler sig dog ikke i erhvervsindkomsten. Erhvervsindkomsten pr. beskæftiget var 1,8 gange højere i resten af landet end i ghettoområderne i år 2016. Det er en stigning ift. år 2000, hvor indkomsterne var 1,5 gange højere, jf. Figur 2 b).⁴ Dette indikerer, at beboere i ghettoområderne er bagud ift. den generelle udvikling i færdigheder og produktivtetskrav på arbejdsmarkedet, hvilket også er afspejlet i det voksende uddannelsesgab mellem beboerne i ghettoområderne og beboerne i øvrige boligområder i Figur 1.

Flere ikke-vestlige personer

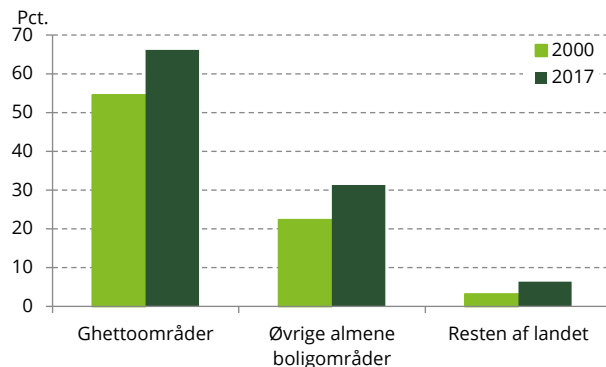
Koncentrationen af ikke-vestlige personer i ghettoerne er steget, men ikke i samme grad som i resten af landet. I år 2000 var koncentrationen af ikke-vestlige personer ca. 17 gange højere i ghettoområderne som i øvrige boligområder, mens koncentrationen i år 2017 var ca. 10 gange højere, jf. Figur 3 a). Koncentrationen i ghettoområderne kan dog heller ikke stige i samme grad som koncentrationen i resten af landet som følge af det høje startniveau.

En stigning er ikke nødvendigvis problematisk

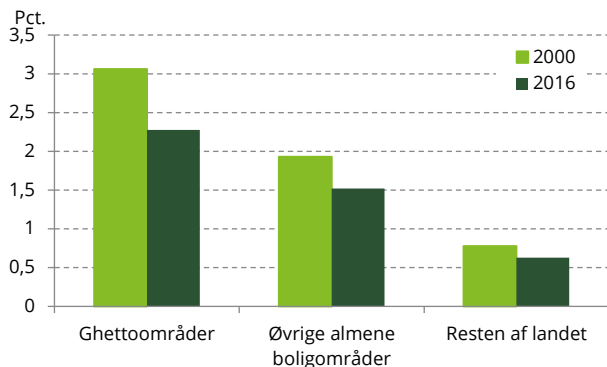
Stigningen i koncentrationen af ikke-vestlige personer i ghettoerne er sket på trods af, at man siden 2011 ikke har boligplacering af flygtninge i ghettoområder.⁵ En stigning i koncentrationen er i sig selv ikke nødvendigvis lige så problematisk, som man kunne tro – fx viser den førende forskning på området, at etnisk koncentration i bopælsområdet ikke forværrer situationen for voksne flygtninge, som bor der (fx Edin m.fl., 2003; Damm, 2009 og Damm, 2014). Den voksende koncentration af personer med ikke-vestlig oprindelse i ghettoerne kan simpelthen være et resultat af, at de flytter til de områder, hvor de har råd til at bo.

Figur 3 Udvikling i den etniske sammensætning og kriminalitet fordelt på boligområder

a) Ikke-vestlig oprindelse

b) Dømte personer

Anm.: Dømte personer inkluderer personer som har overtrådt straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer, som er mindst 15 år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Mindre kriminalitet

Kriminaliteten i ghettoerne er faldet sammenlignet med øvrige almene boligområder og resten af landet. I år 2000 var beboerne i ghettoområderne 3,9 gange så kriminelle, mens de i år 2016 var 3,6 gange så kriminelle, jf. Figur 3 b). Det er et vigtigt fremskridt, da en høj koncentration af kriminelle i et område kan medføre, at ikke-kriminelle beboere i samme område med højere sandsynlighed selv bliver kriminelle (se fx Damm og Dustmann, 2014; Sanbonmatsu m.fl. 2011). Der er flere mekanismer, der forklarer, hvorfor mere kriminalitet i et område kan have denne effekt: Den sociale straf for at begå kriminalitet er lavere, det er nemmere at finde forbundsfæller, og der er lavere sandsynlighed for at blive anholdt i udsatte områder, jf. Wilson (1987), Reiss (1988), Sah (1991), Sampson m.fl. (1997), Schrag og Scotchmer (1997) og Ludwig (1999).

⁴ Man opnår et lignende resultat, hvis man alene fokuserer på lønindkomst.

⁵ Ændringen i reglerne for boligplacering har dog medført, at syrerer er væsentligt mindre overrepræsenterede i ghettoerne end fx indvandrere fra Libanon, Irak eller Tyrkiet, som også er store kildelande til personer med ikke-vestlig oprindelse i Danmark, jf. Figur 5 i Bilag.

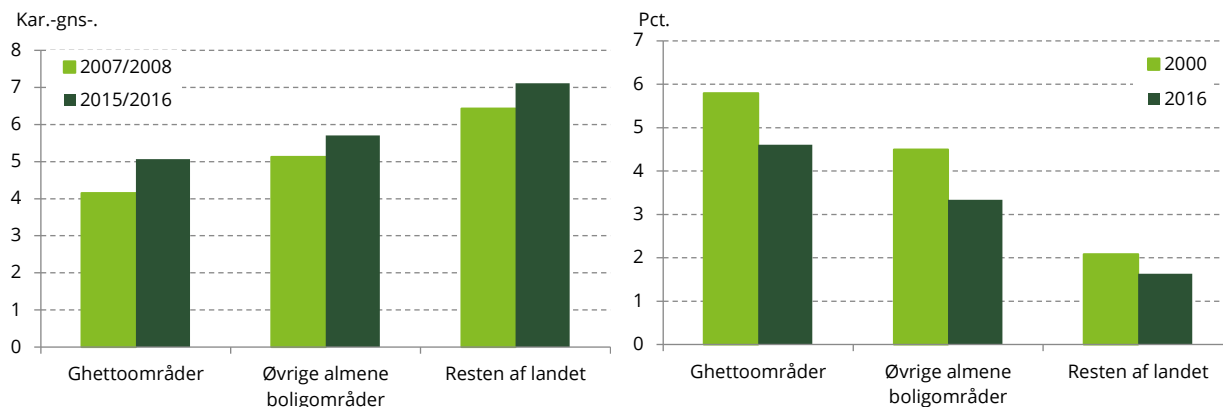
Unge særligt vigtige

Det kan være særligt relevant at se på udviklingen for de unge, som vokser op i ghettoerne. Det er vigtigt, at unge i ghettoerne er i stand til at bryde den sociale arv og udnytte deres fulde potentiale, da de har mange år tilbage på arbejdsmarkedet.

Figur 4 Udvikling i unges præstation ved afgangsprøver og kriminalitet

a) Karaktergennemsnit ved 9. klasses afgangsprøver

b) Dømte personer blandt 15-25-årige

Anm.: Se Figur 1 for definition af boligområder og Figur 3 for definition af dømte personer. Karaktergennemsnit er beregnet på bundne prøver på det 9. klassetrin. Hvis personen har været til prøver i flere år, er kun det første års resultater medtaget.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Forbedring i karakterer og kriminalitet

Der er sket en klar positiv udvikling i karaktergennemsnittet ved 9. klasses afgangsprøver for unge i ghettoerne, hvor karaktergennemsnittet i løbet af 8 år er steget fra 4,2 til 5,1, jf. Figur 4 a). Det svarer til, at unge i resten af landet i 2000 fik 1,5 gange højere karakterer end unge i ghettoområderne ved 9. klasses afgangsprøven, mens de i 2016 fik 1,4 gange højere karakterer. Kriminaliteten blandt unge er faldet i både ghettoområderne, i øvrige almene boligområder og i resten af landet. I år 2000 var unge i ghettoområderne 2,8 gange så kriminelle som unge i resten af landet, hvilket var uændret i år 2016, jf. Figur 4 b).

Boks 1 Datagrundlag for analysen

Datagrundlaget for analysen er Danmarks Statistiks registre. I opgørelsen indgår kun de personer, der er registreret som boende i Danmark primo hvert år, jf. Befolkningsregistret (BEF). Der er også indhentet oplysninger om uddannelse (fra UDDA) og om befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet (fra RAS). Disse oplysninger er fra ultimo året før. Variablen VAN_VTIL er brugt til at identificere ankomståret til Danmark fra 2000-2016. I 2017 er variablen SENESTE_INDVANDRING benyttet. År siden ankomst til Danmark er beregnet, som forskellen mellem det pågældende år og ankomståret.

I analysen anvendes en fast definition på ghettoområder på baggrund af ghettolisten fra 2017. Det er gjort af to grunde. For det første blev kriterierne for, at et område klassificeres som en ghetto, ændret i 2013. For det andet kan forholdene i boligområderne ændre sig over tid, hvorfor nogle boligområder ophører med at være ghettoområder, mens andre boligområder kommer til. Listen over ghettoområder kan ses her: <https://www.trm.dk/da/nyheder/2017/ghettolisten-2017>.

Referencer

Damm, A. P. (2009). Ethnic Enclaves and Immigrant Labor Market Outcomes: Quasi-Experimental Evidence. *Journal of Labor Economics*, 27(2), s. 281-314.

Damm, A. P. (2014). Neighborhood quality and labor market outcomes: Evidence from quasi-random neighborhood assignment of immigrants. *Journal of Urban Economics*, 79, s. 139-166.

Damm, A. P. og Dustmann, C. (2014). Does Growing Up in a High Crime Neighborhood Affect Youth Criminal Behavior? *American Economic Review*, 104(6), s. 1806-1832.

Landsbyggefonden (2015). Tilskud til boligsocial indsats i udsatte boligafdelinger - nyt regulativ. <https://lbf.dk/om-lbf/lbf-orienterer/2015/6/tilskud-til-boligsocial-indsats-i-udsatte-boligafdelinger-nyt-regulativ/>.

Edin, P. A., Fredriksson, P. og Åslund, O. (2003). Ethnic Enclaves and the Economic Success of Immigrants: Evidence from a Natural Experiment. *The Quarterly Journal of Economics*, 118(1), s. 329-357.

Ludwig, J. (1999). Information and Inner City Educational Attainment. *Economics of Education Review*, 18(1), s. 17-30.

Reiss, A. J. (1988). Co-Offending and Criminal Careers. In M. Tonry og N. Morris, *Crime and Justice: An Annual Review of Research*. Chicago, IL: University of Chicago Press.

Sah, R. K. (1991). Social Osmosis and Patterns of Crime. *Journal of Political Economy*, 99, s. 1272-1295.

Sampson, R. J., Raudenbusch, S. W. og Earls, F. (1997). Neighborhoods and Violent Crime: A Multi-level Study of Collective Efficacy. *Science*, 277, s. 918-924.

Sanbonmatsu, L., Ludwig, J., Katz, L. F., Gennetian, L. A., Duncan, G. J., Kessler, R. C., og Lindau, S. T. (2011). *Moving to Opportunity for Fair Housing Demonstration Program*. National Bureau of Economic Research.

Schrag, J. og Scotchmer, S. (1997). The Self-Reinforcing Nature of Crime. *International Review of Law and Economics*, 17, s. 325-335.

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet (2017). Liste over ghettoområder pr. 1. december 2017.

Udlændinge- og Integrationsministeriet (2015). Ny type indsats sikrer markant færre kriminelle unge i ghettoområder. <http://uim.dk/nyheder/2015/2015-12/ny-type-indsats-sikrer-markant-faerre-kriminelle-unge-i-ghettoomrader>.

Vasiljeva K., Mairey I. (2016). Klarer beboere i ghettoer sig bedre eller dårligere? http://kraka.org/sites/default/files/public/klarer_beboere_i_ghettoer_sig_bedre_eller_darligere_3_1.pdf.

Wilson, W. J. (1987). *The Truly Disadvantaged*. Chicago, IL: University of Chicago Press.

3. Bilag

Boks 2 Definition af ghettoområder

I den nuværende definition (2017) af et **ghettoområde** indgår nedenstående fem kriterier, hvoraf mindst tre skal være opfyldt, for at der er tale om et ghettoområde. Herudover kræves det, at der er tale om områder med mindst 1.000 beboere.

De fem kriterier er:

1. Andelen af 18-64-årige uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse overstiger 40 pct. (gennemsnit for de seneste 2 år).
2. Andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande overstiger 50 pct.
3. Antal dømte for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer overstiger 2,70 pct. af beboerne på 18 år og derover (gennemsnit for de seneste 2 år).
4. Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grunduddannelse (inkl. uoplyst uddannelse), overstiger 50 pct. af samtlige beboere i samme aldersgruppe.
5. Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 18-64 år i området eksklusive uddannelsessøgende er mindre end 55 pct. af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen (Transport-, Bygnings og boligministeriet, 2017).

Figur 5 Andelen af personer med oprindelse i udvalgte lande blandt beboere fordelt på boligområder. Top 5 lande, hvor flest personer med ikke-vestlig oprindelse kommer fra i 2017.

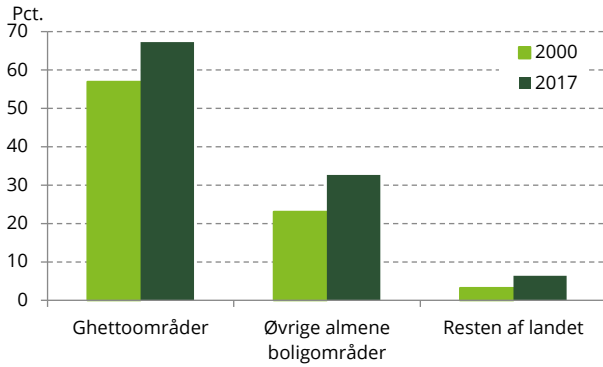

Anm.: Se Figur 1 for definition af boligområder. Resten af landet omfatter dog i denne figur både øvrige almene boligområder og resten af landet. Andelen er beregnet som andelen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som har oprindelse i top 5 lande. Top 5 lande er de lande, hvor flest ikke-vestlige indvandrere og efterkommere kommer fra i 2017.

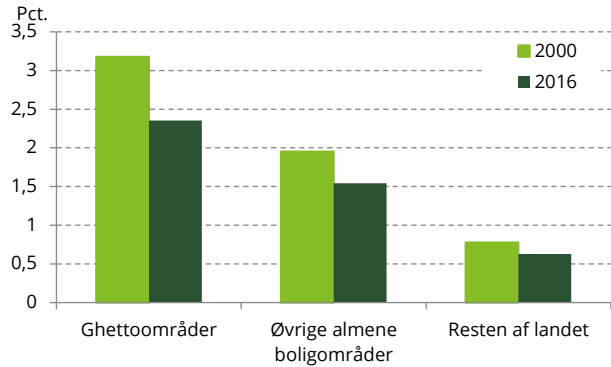
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 6 Udviklingen i den etniske sammensætning og kriminalitet fordelt på boligområder, ghettoområder i 2012-2017

a) Ikke-vestlig oprindelse

b) Dømte personer

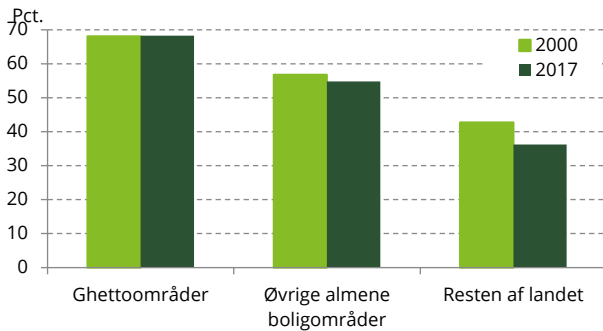

Anm.: "Ghettoområder" er defineret som de boligområder, der er med på ghettolisten i alle år i 2012-2017, jf. de nye kriterier for ghettoområderne – se yderligere beskrivelse og definition af områderne i Boks 2. "Øvrige almene boligområder" er almene boligområder, som ikke er på ghettolisten. "Resten af landet" er alle andre boligområder i Danmark, som ikke falder under de to første kategorier. Datagrundlaget er beskrevet i Boks 1. Dømte personer er defineret som tidligere.

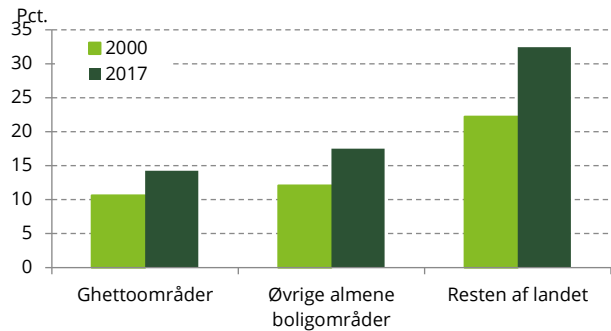
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 7 Udviklingen i uddannelsessammensætning fordelt på boligområder, ghettoområder i 2012-2017

a) Grundskole som højeste fuldførte uddannelse

b) Videregående uddannelse som højeste fuldførte uddannelse

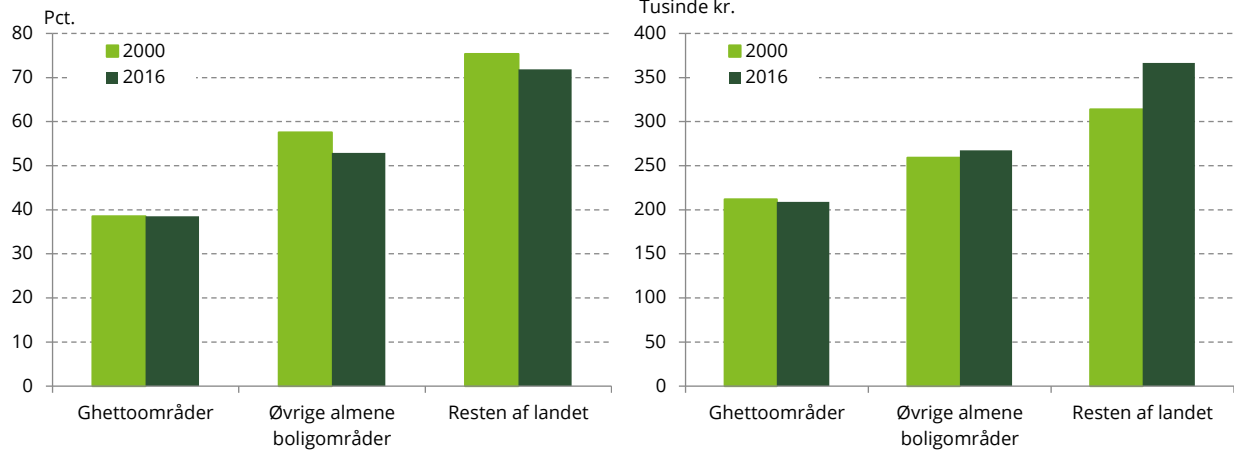
Anm.: Se Figur 6 for definition af boligområder. Beregningerne er lavet på 18-67-årige. Samme definitioner som tidligere.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 8 Udvikling i beskæftigelse og erhvervsindkomst fordelt på boligområder, ghettoområder i 2012-2017

a) Udvikling i andelen i beskæftigelse

b) Udvikling i erhvervsindkomst

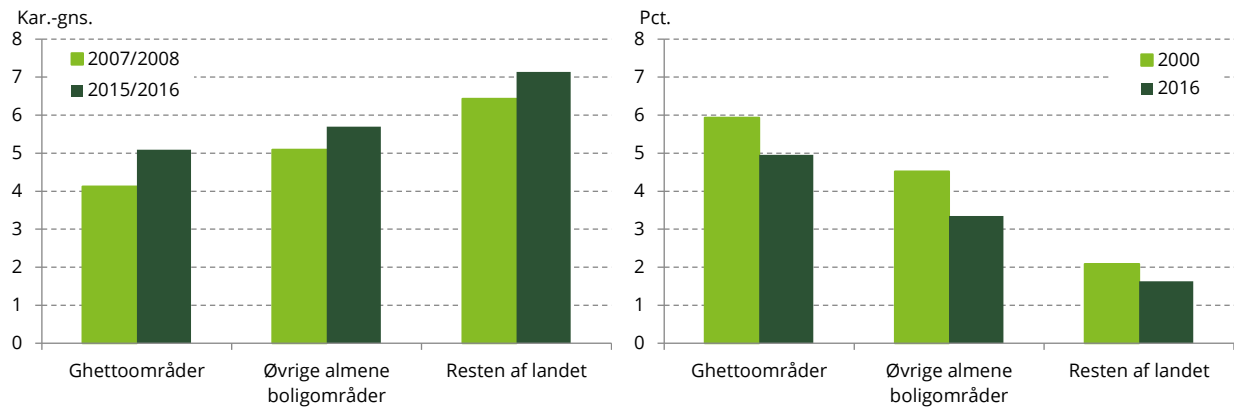

Anm.: Se Figur 6 for definition af boligområder. Samme definitioner som tidligere.
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 9 Udvikling i unges præstation ved afgangsprøver og kriminalitet, ghettoområder i 2012-2017

a) Karaktergennemsnit ved 9. klasses afgangsprøver

b) Dømte personer blandt 15-25-årige

Anm.: Se Figur 6 for definition af boligområder. Samme definitioner som tidligere.
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.